

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

НМЦ ПТО У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Тячівський професійний ліцей Закарпатської області

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА

на тему:

Педагогічні інновації. Сучасні технології навчання та їх використання на уроках теоретичного навчання

Виконав: майстер виробничого навчання,
викладач спецдисциплін
професії секретар керівника
(організації, підприємства, установи),
оператор комп'ютерного набору.

Губанова Людмила Леонтіївна

П Л А Н

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ	6
1.1. <i>Інтерактивний метод .....</i>	<i>6</i>
1.2. <i>Особистісно-орієнтовні та особистісно-розвивальні технології .....</i>	<i>9</i>
РОЗДІЛ 2. РОБОТА З УЧНІВСЬКИМ КОЛЕКТИВОМ В МОЇЙ ПРАКТИЦІ.....	11
2.1. <i>Знайомство.....</i>	<i>11</i>
2.2. <i>Як навчити учнів стати переможцями.....</i>	<i>11</i>
2.3. <i>Методичні рекомендації по проведенню інноваційного уроку.....</i>	<i>12</i>
2.4. <i>План уроку.....</i>	<i>15</i>
2.5. <i>Проведення гри.....</i>	<i>18</i>
2.6. <i>Виконання роботи .....</i>	<i>19</i>
2.7. <i>Електронний тест.....</i>	<i>20</i>
ВИСНОВОК.....	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	24

В с т у п

Наша країна постійно змінюється – це закономірно. По розвитку науковому, економічному... ми займаємо останні місця світового рейтингу. Китай ще недавно мав майже неосвічене населення, сьогодні є світовим лідером. Досі ми мали лиш обман, грабунок ресурсів, знищення екології та матеріальне, фізичне, моральне знищення населення. Всі наслідки цих дій ми маємо не десь «в позахмарній блакиті»... Через комп'ютери, телебачення, радіо ведеться спрямована ідеологічна війна на знищення розумів наших дітей, населення.

Система освіти тріщить по швам і просить нових змін, нових реформ. В наші групи «багаті» майже не попадають, тому матеріальний рівень майже один. Учні які приходять до нас – часто ледь грамотні. Не мають основних знань, не вміють вчитися, ліні і агресії стільки... Та в кожного «мобілка» найновіша. Всі зареєстровані в соцмережах, ігри обов'язково...

Саме таких дітей нам потрібно прийняти, зацікавити, навчити. Змінити їх бачення, навчити вчитися, показати обрії для росту, розкрити їхні здібності, моральні устої, навчити спілкуватися... Все це лягає на плечі нашої професійної освіти...

Всі з нетерпінням і острахом чекаємо Закон про професійну освіту. Дуже хочеться прогресивних, далекоглядних змін.

Важливою умовою модернізації професійної освіти в Україні, є поєднання освіти і науки, яке ґрунтується на розробці та впровадженні в освітню діяльність професійно-технічних навчальних закладів новітніх наукових і технологічних досягнень, інноваційних систем навчання та виховання майбутніх фахівців, залученні до наукової діяльності педагогічних працівників, обдарованої учнівської молоді.

Водночас гуманістично-інноваційна спрямованість професійної освіти, яка передбачає підготовку кваліфікованих кадрів, здатних до творчої праці, неперервного професійного розвитку, освоєння та впровадження в професійну діяльність інформаційних, наукоємних виробничих технологій зумовлює

необхідність забезпечення інноваційного характеру навчально-виховного процесу в ПТНЗ.

Інноваційні підходи до оновлення змісту і форм організації навчально-виробничої діяльності з урахуванням стану і прогнозів розвитку економіки, ринку праці, результатів наукових досліджень, вітчизняного та зарубіжного досвіду професійної підготовки учнівської молоді та професійного навчання дорослого населення були визначені, як пріоритетні у Законі про професійну освіту в Україні.

Обґрунтування стану і перспектив впровадження інновацій в діяльність ПТНЗ насамперед потребує уточнення терміну «інновація» стосовно процесів професійного навчання майбутніх фахівців, і в зв'язку з цим діяльності педагогічних працівників, зокрема майстрів виробничого навчання, викладачів.

Термін «інновація» в перекладі з латинської «novus» означає новий, іноді його трактують як «нововведення». У словнику С. І. Ожегова під терміном «новий» розуміється «вперше створений або зроблений, який з'явився, виник недавно, на зміну попередньому, заново відкритий, що належить до ближнього минулого або до нинішнього часу, недостатньо знайомий, мало відомий».

Російський вчений В. І. Загв'язинський новими у педагогіці розглядає не тільки ідеї, підходи, технології, які ще не пропонувалися, а й окремі прогресивні елементи або комплекс елементів педагогічного процесу, що сприяють вирішенню завдання виховання та навчання в умовах і ситуаціях, які швидко змінюються. Стосовно терміну «нововведення» вчений дає таке визначення, що це своєрідний носій нового, засіб його поширення, донесення до практики (нові проекти, програми, засоби навчання, посібники, типи навчальних закладів тощо). Тобто інновація — це поширення нового в педагогічній науці та практиці.

Інноваційні процеси в освітній діяльності стали предметом дослідження значної кількості вчених, педагогів-новаторів у ХХ ст. Технологічні виклики ХХІ ст. продовжили активний пошук нових моделей формування всебічно

розвиненої, конкурентоспроможної на ринку праці особистості фахівця, обґрунтування і розробки ключових компетентностей педагога сучасної професійної школи, які дають йому змогу працювати на інноваційних засадах.

Твердження Т. Х. Оганесова, що інноваційну діяльність педагога треба розуміти, як ідею педагогічної творчості, є безперечним, адже використання в навчально-виховному процесі новаторського досвіду педагогів-практиків і теоретичних наукових відкриттів забезпечує позитивний педагогічний ефект.

Розділ 1. Теоретичні основи сучасних педагогічних інновацій

1.1. Інтерактивний метод

З часом ми все більші вимоги ставимо до знань наших учнів, якості знань, вміння їх застосовувати на практиці, та багато інших вимог, які диктує нам час.

Як землероб засіває насіння в ґрунт, леліє паростки сходу, чекає гарного врожаю – використовує різні наукові досягнення, підходи для покращення результату.

Так і ми працівники професійної освіти намагаємось застосовувати як найефективніші методи, щоб насіння знань могли сприйняти наші учні і в їхньому житті ці знання дали гарний врожай!

Підвищення ефективності навчання безпосередньо залежить від доцільності добору і використання різноманітних, найбільш адекватних навчальній темі методів навчання, а також від активізації всього навчального процесу. Традиційне тлумачення терміну “методи навчання” є таким: це “упорядковані способи взаємопов’язаної діяльності вчителя й учнів, спрямовані на розв’язання навчально-виховних завдань”.

На практиці буває важко визначити чіткі межі між різними методами навчання: вони перетинаються, доповнюють один одного, складаються в комплексний “пакет”, систему прийомів, за допомогою яких педагог і учні реалізують поставлені цілі. Вибір методів навчання зумовлений: цілями навчання; змістом навчального матеріалу та специфікою предметної області; темпом та терміном процесу навчання; стилем навчання та рівнем педагогічної майстерності педагога; дидактичним та матеріально-технічним забезпеченням процесу навчання; рівнем підготовки учнів. Кожен з методів навчання має певні переваги і недоліки. Ефективність їх застосування визначається специфікою конкретного процесу навчання. Універсальних рекомендацій щодо складу і застосування методів навчання не існує. Педагог самостійно приймає

рішення про використання того чи іншого методу на основі свого власного досвіду, врахування особливостей учнівської аудиторії з метою максимальної ефективності процесу навчання. При плануванні конкретних уроків педагогу необхідно враховувати, що будь-який метод навчання має тією чи іншою мірою забезпечувати: активну участь учнів у процесі навчання; встановлення зворотного зв'язку в системі “педагог–учень”; можливість застосування набутих навичок і знань в реальних життєвих та навчальних ситуаціях; розвиток цільових навичок поведінки (самостійної творчої діяльності, роботи в малих групах); мотивацію учнів до підвищення ефективності своєї діяльності на заняттях і в реальних ситуаціях; можливість отримувати знання на груповому та індивідуальному рівнях. У процесі навчання найбільш доцільно використання, в першу чергу, тих методів, при яких: в учнів розвивається бажання до творчої, продуктивної праці; учні прагнуть до активних дій, досягають успіхів і мотивують власну поведінку; відпрацьовуються моделі поведінки, необхідні для успішної професійної чи підприємницької діяльності. Цим вимогам найбільш відповідають інтерактивні методи навчання (ІАМН).

Слово “інтерактив” (пер. з англійської “inter” – “взаємний”, “act” – діяти) означає взаємодіяти.

Інтерактивний метод – це спосіб взаємодії через бесіду, діалог. Інтерактивне навчання – це навчання в режимі діалогу, під час якого відбувається взаємодія учасників педагогічного процесу з метою взаєморозуміння, спільного вирішення навчальних завдань, розвитку особистісних якостей учнів.

ІАМН передбачають фронтальну роботу учнів та роботу малими групами. Найбільш ефективні результати можна отримати при організації роботи учнів малими групами.

Правила організації інтерактивного навчання:

1. У роботу повинні бути залучені (в тій чи іншій мірі) всі учні;
2. Активна участь учнів у роботі має заохочуватися;

3. Учні мають самостійно розробити та виконувати правила роботи у малих групах;

4. Учні під час використання ІАМН не повинно бути більш 30 осіб. Тільки в цьому випадку можлива продуктивна робота у малих групах;

5. Навчальна аудиторія повинна бути підготовлена до роботи у великих та малих групах.

Практика показує, що при використанні ІАМН, учні запам'ятовують: 80% того, що висловлювали самі; 90% того, що робили самі. Поліпшується не тільки запам'ятовування матеріалу, але і його ідентифікація, використання у повсякденному житті. Використання інтерактивних методів навчання в малих групах сприяє розвитку таких особистісних якостей як комунікабельність, співробітництво, вміння відстоювати свою точку зору, йти на компроміси і т.д.

У педагогічній практиці інтерактивні методи навчання впроваджувалися й раніше (їх називали активними методами навчання та по-іншому). Всебічне обговорення їх (ділові і рольові ігри, метод "мозкового штурму", метод "круглого столу", аналіз конкретних ситуацій тощо) дозволило внести конструктивні зміни у методик проведення занять, які побудовані на інтеграції (всієї групи, у дріадах, тріадах, квартетах, тощо). Спираючись на власний досвід і вивчаючи досвід інших колег-викладачів, а також науково-методичні публікації, ми впевнюємося, що інтерактивні методи є найефективніші в професійній підготовці. Адже традиційні форми і методи навчання (уроки, виробничі, практичні індивідуальні завдання, лекції, робота з літературою) не завжди вимагають взаємодії між членами групи. Європейські експерти з якості освіти вказали на один із недоліків випускників ВНЗ країн СНД: вони не вміють працювати в команді. Індивідуальний характер традиційних форм навчання визначається тим, що успішність навчання кожного учня (студента) групи мало або взагалі не залежить від успішності навчання групи в цілому.

Позитивні наслідки, оскільки інтерактивні методи дозволяють забезпечити природне переведення студентів з одного провідного типу діяльності (навчальної) на іншу (професійну).

Впровадження інтерактивних методів та мультимедійних засобів навчання в педагогічну практику дає на рівень більші можливості досягнути кращих результатів, набагато якісніших знань.

1.2. Особистісно-орієнтовні та особистісно-розвивальні технології

Центром особистісно-орієнтованого навчання є особистість учня, його самобутність, самоцінність. У процесі розвитку його спочатку розкривається суб'єктивний досвід кожного, а потім узгоджується зі змістом освіти.

Метою особистісно-орієнтованого навчання є процес психолого-педагогічної допомоги учню в становленні його суб'єктивності, культурної ідентифікації, соціалізації, життєвому самовизначенні.

Головними завданнями особистісно-орієнтованої технології є:

- ☺ розвиток індивідуальних пізнавальних здібностей кожного учня;
- ☺ максимальний вияв, ініціювання, використання індивідуального (суб'єктивного) досвіду учня;
- ☺ допомога особистості у пізнанні себе, самовизначенні та самореалізації, уникнення формування попередньо заданих якостей;
- ☺ формування в особистості культури життєдіяльності, яка дає змогу продуктивно вибудовувати своє повсякденне життя, правильно визначати його лінію.

Особистісно-орієнтована технологія навчання має відповідати таким вимогам:

- ☺ забезпечення виявлення навчальним матеріалом змісту суб'єктивного досвіду учня, в тому числі й досвіду попереднього навчання;
- ☺ спрямованість викладених у підручнику (педагогом) знань не тільки на розширення їх обсягу, структурування, інтегрування, узагальнення предметного змісту, а й на постійне перетворення набутого суб'єктивного досвіду кожного учня;
- ☺ постійне узгодження у процесі навчання суб'єктивного досвіду учнів з науковим змістом отриманих знань;

- ☺ активне стимулювання учнів до самооцінювальної освітньої діяльності, зміст і форми якої повинні забезпечувати їм можливість самоосвіти, саморозвитку, самовираження під час оволодіння знаннями;
- ☺ конструювання та організація навчального матеріалу з орієнтацією на те, щоб учні мали змогу обирати його зміст, вид та форму виконання завдань тощо;
- ☺ виявлення та оцінка способів навчальної роботи, якими користується учень самостійно, стійко, продуктивно;
- ☺ забезпечення контролю й оцінювання не тільки результату, але передусім процесу учіння;
- ☺ забезпечення у процесі навчальної діяльності учня рефлексії, оцінювання учіння як суб'єктивної діяльності.

Особистісно-орієнтована технологія навчання складається з ланок – особистісно орієнтованих ситуацій, опинившись в яких, учень повинен шукати сенс, пристосувати їх до своїх інтересів, створити образ чи модель свого життя, обрати творчий момент, дати критичну оцінку. Для вирішення такого завдання недостатньо наявних знань, потрібні пізнавальні пошуки.

Типовою ознакою особистісно-орієнтованої підготовки учнів є врахування у навчально-виховній роботі особистісних характеристик його учасників – учнів, педагогічних працівників, батьків.

Особистісно-орієнтоване навчання забезпечує перетворення учня з пасивного спостерігача, який засвоює знання та досвід, на активного співрозмовника та співробітника, суб'єкта навчально-виховної діяльності, продуктивної праці.

В **особистісно-розвивальному** освітньому процесі відбувається розвиток устремлінь учнів у сфері пізнання, переживання, дії. У пізнавальній сфері з'являється цілий спектр самокоштовних процесів, що характеризують створення учнем уявлень про світ, на основі інтеграції знання, емоційного і вольового проявів особистості. У спеціально організованої діяльності учень відкриває шлях самостійного творчого пошуку способів вирішення поставлених перед ним завдань, що саме по собі викликає насолоду, виступає як особистісно значуща цінність.

Розділ 2. Робота з учнівським колективом в моїй практиці

2.1. Знайомство.

Я майстер виробничого навчання. Професія – секретарем керівника (організації, підприємства, установи), оператор комп'ютерного набору. Стаж роботи в ліцеї 13 років. Крім цієї роботи я є викладачем спецпредметів (зараз тільки як викладач лабораторно-практичних робіт). Раніше викладала спецпредмети і виробниче навчання в своїй групі, та на 3-х місячних курсах (по співпраці з центром зайнятості).

Крім того я голова методичної комісії нашої професії, завідувача лабораторії професії ОКН № 1.

Зараз я працюю з групою ТУ – термін навчання 1,5 роки. Попередня група теж ТУ (1 рік навчання). Ще раніше я працювала з трьохрічниками.

Маю вищу освіту (у 1987 р. закінчила Харківський авіаційний інститут ім. М. Є. Жуковського – інженер електромеханік з професії авіапроладобудування).

В 2011 р. востаннє була на курсах підвищення кваліфікації в МВПУЗ м. Києва, МЦППМ.

2.2. Як навчити учнів стати переможцями

Від контингенту учнів багато залежить. Та це не головне. Багато можна добитись якщо з розумом жити, не лякатись труднощів, працювати, «відкрити серце учням», щиро відноситись до кожного і до всіх, бути добрим і строгим, справедливим... вміло виховувати, працювати з цим колективом.

Для виховання використовую не тільки навчальний час, а й позаурочний. Це участь (та підготовка) в різних змаганнях, конкурсах, художній самодіяльності, в трудових «десантах», поїздки на екскурсії, відпочинок, випуск газет...

Щоб мати успішний колектив – потрібно дуже багато «засіяти» в нього, багато попрацювати. Якщо в більшості все зроблено вірно – можна

розраховувати на РЕЗУЛЬТАТ. В здоровому колективі завжди легше працювати.

Якщо говорити про навчання – то уроки мають бути навчальними. Не просто формально провести, а щоб учням було цікаво, щоб вони потрудились і добились своїх перемог, результатів. Нехай хтось краще зробив, але хтось зміг все ж таки виконати самостійно...

Комп'ютерна лабораторія в якій я проводжу навчання, за яку я відповідаю досить непогано укомплектована. Можливості для застосування педагогічних інновацій, використання ІКТ достатні.

Так, я дійсно люблю все це використовувати, щоб уроки не були стандартними, щоб отримували знання, навички, щоб учням було цікаво йти на уроки виробничого навчання чи на лабораторно-практичні заняття.

Ці уроки пробігають, пролітають... лиш встигай за часом.

Завжди даю можливість учням самим добиватись успіху. Нехай помучаться, нехай підглянуть за товаришем, нехай товариш прийде на виручку (я теж поруч – підкажу, наштовхну...) та до фінішу кожен має дійти з своїми успіхами.

Цікаво проводити командні ігри. Кожен швидко займає свою роль. Якщо не привчити до ігор – важко зрушити багатьох. Тисячу питань, протиріч... Цікаво коли вже все налагоджено. Тоді кожен в команді наче кришталик переливається. Рідко хто ховається за спину товаришів. Але до такого рівня шлях нелегкий.

2.3. Методичні рекомендації по проведенню інноваційного уроку

При плануванні таких уроків я враховую, що будь-який метод навчання має тією чи іншою мірою забезпечувати: активну участь учнів у процесі навчання; встановлення зворотного зв'язку в системі "педагог–учень"; можливість застосування набутих навичок і знань в реальних життєвих та навчальних ситуаціях; розвиток цільових навичок поведінки (самостійної творчої діяльності, робота в малих групах); мотивацію учнів до підвищення

ефективності своєї діяльності на заняттях і в реальних ситуаціях; можливість отримувати знання на груповому та індивідуальному рівнях. У процесі навчання найбільш доцільно використовувати, в першу чергу, ті методи, при яких: в учнів розвивається бажання до творчої, продуктивної праці; учні прагнуть до активних дій, досягають успіхів і мотивують власну поведінку; відпрацьовуються моделі поведінки, необхідні для успішної професійної чи підприємницької діяльності. Цим вимогам найбільш відповідають інтерактивні методи навчання.

**Для повторення тем попередніх уроків я використовую гру
– гру «Брейн-ринг».**

Основною особливістю цієї гри є змагання команд, вміння швидко співпрацюю колективу знайти правильну відповідь, визначити доповідача. Переживання за успіх команди вимагає:

- чітко висловлювати свої знання;
- швидкості мислення;
- вміння рахуватись з думкою товаришів;
- вміння сприймати висловлювання кожного з учасників;
- вміння йти на компроміс;
- та багато інших можливостей.

Звичайно, основою залишається ґрунтовне знання матеріалу!

Щоб задіяти знання під час гри, задумано якісне попереднє вивчення матеріалу кожним учнем. Домашнім завданням було: кожен учень повинен заготовити 3-4 завдання (запитання) суперникам. Вже це активізує учнів розібратися в особливостях теми. Адже тільки повне володіння матеріалом дасть легкість у спілкуванні, більше шансів перемогти.

Свої завдання кожна команда дає по черзі – при цьому в обговоренні не бере участі. За рівновагу в завданнях відповідає викладач-ведучий. Тому саме його питання будуть завершуваними. Окрім ведення гри, ведучий слідкує за активністю учасників. Найактивніші учасники нагороджуються додатковими балами (1-2), так і неактивним – штрафні бали (1-2 знімаються). Таким чином

здіюємо всіх учнів, активізуємо їх бажання боротися. Але вся гра має базуватися на справедливості, дружних, робочих відношеннях.

Правила гри оголошує викладач перед грою. Якщо це часто використовуємо, то достатньо лиш наголосити на деяких основах.

На дошці фіксуються досягнення команд. Ведучий є керівником гри, головною суддею, а всі учасники ще й судьями.

Команди формуються учнями самостійно з усіх учнів. Це теж дає можливість полегшення спілкування в команді. Деякі корекції викладач може вносити.

Правила гри

- після оголошення завдання (запитання) ведучим, команди проводять обговорення. В обговоренні приймають всі, окрім команди, яка приготувала його.
- коли сформована відповідь – капітан команди дзвенить в дзвоник;
- відповідь дає команда, що першою задзвеніла. Відповідь дає учасник, вибраний командою;
- якщо відповідь помилкова чи не повна – відповідає команда другого дзвінка і т. д.;
- повна відповідь оцінюється в 2 бали;
- гра продовжується до моменту отримання 10 балів командою;
- завершуючі завдання дає ведуча свої;
- найактивніші учасники отримують + (1-2) бали до зароблених, а не активним учасникам команд – зменшується оцінка на – (1-2) бали. (Якщо оцінка учня не задовольняє – можна її покращити під час уроку).

Гра має бути компактною, насиченою – не розтягувати і не стискувати, щоб гра приносила робоче задоволення, не допускати виснаження учнів.

Подача нового матеріалу трішки зніме нервову напруженість, заспокоїть всіх. Це навчає вмінню швидко переключатися з однієї ситуації на іншу. При подачі нового матеріалу використовується

Дуже зручно вести пояснення з допомогою презентації чи демонструвати деякі основи «наживо». Для цього дуже зручно використовувати мультимедійний проектор, інтерактивну дошку або демонстраційний монітор. Потрібно постійно «утримувати» увагу учнів. Тоді буде легше сприйняття теми.

2.4. План уроку

Зрозуміло, щоб якісно проводити сучасні уроки, їм передуює велика підготовча робота. Не мало часу потрібно провести біля комп'ютера...

На сьогодні методичні центри так вмело організували роботу, що основні заготовки планів уроків, інструктивних карт, а заодно і електронних тестів, презентацій я і колеги по професії все маємо. Часто приходиться переробляти все бо змінюється програмне забезпечення – кілька років як перейшли на Офіс-2010 чи змінюється навчальна програма – змінюється кількість годин чи сам стандарт професії...

Робота над *плановою документацією* хоч постійна, але дуже відповідальна. Тут закладаються всі ідеї, всі основи. Формально підійти легко, адже цих планів склала стільки... Та кожен раз хочеться свою ізюминку вкласти, щось вдосконалити чи переробити по-іншому...

Потім готується наступний матеріал:

- лабораторно-практична робота (чи інструктивна карта для виробничого навчання) вдосконалюється чи залишаю такою ж;
- електронні тести до уроку проглянути або створити нові;
- презентації проглянути, чи є щось із заготовок (може й тут потрібно допрацювати);
- завдання до конкурсів придумати і оформити чи проглянути заготовки.

Не рідко інформацію потрібно «виловити» в Інтернеті, потім обробити...

ПЛАН УРОКУ № 28

Предмет: Комп'ютерні технології

Лабораторно-практична робота

23 березня 2015 р.

група №2

Професія секретар керівника (організації,
підприємства установи), о п е р а т о р
к о м п ' ю т е р н о г о н а б о р у

Код професії: 4115, 4112

Кваліфікація: секретар керівника (організації, підприємства, установи)

Термін навчання: 1,5 роки

Рік навчання: 1-й

Семестр: 2-й

Тема програми: *Обробка текстової інформації*

Тема уроку: *Побудова і форматування таблиць.*

Мета уроку: *Навчити вставляти в текст таблиці різними способами.
Звернути увагу на особливості, переваги кожного із способів.
Навчити оформляти, редагувати таблиці та її дані.*

Навчальна: *Навчити учнів особливостям створення, оформлення,
редагування таблиць та їх даних, використовуючи
можливості MS Word 2010.*

*Формування в учнів професійних знань і умінь для роботи з
документами, які містять таблицю.*

Розвиваюча: *розвиток мислення, естетичної уяви, пам'яті,
сприйняття, уважності, професійним володінням знань і
навиків роботи для виконання оформлення документів Word-
2010.*

Виховна: *виховання та формування інтересу до майбутньої професії,
до вивчення теми.*

Тип уроку: перевірка та засвоєння нових знань.

Метод проведення: гра, лекція-демонстрація, тестування.

Обладнання, програмне забезпечення та інші матеріали: персональні комп'ютери, програмне забезпечення: Операційна система Windows 7, Пакет прикладних програм: Microsoft Office 2010, інструкційна карта; демонстраційний ПК, мультимедійний проектор, екран, набір зразків для творчої роботи (буклети, листівки, газети, календарі офісні, записники т.п.), електронні заготовки зразків творчої роботи.

ХІД УРОКУ:

I. ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТИНА

- а) Вітання, перевірка присутніх.*
- б) Пояснення ходу уроку.*
- в) Інструктаж з техніки безпеки.*

II. ВСТУПНИЙ ІНСТРУКТАЖ

- 1. Повідомлення теми та мети уроку.*
  - 2. Повідомити учбову тему програми.*
  - 3. Повідомити тему уроку.*
  - 4. Повідомити учбову мету уроку.*
  - 5. Провести гру по матеріалу, котрий пройдений попередньо: Засоби оформлення документів.*
  - 6. Зафіксувати команду переможців, найактивніших доповідачів, учасників*
- } використати презентацію

III. ПОТОЧНИЙ ІНСТРУКТАЖ

- 1. Ознайомити з завданнями лабораторно-практичної роботи.
(використати презентацію)*
- 2. Пояснити та продемонструвати особливості виконання завдань.*
- 3. Відповісти на запитання учнів.*
- 4. Навести загальні питання для закріплення матеріалу.*

IV. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ – 5 (хв.)

- 1. Дооформити звіт в лабораторних зошитах.*
- 2. Створити і оформити календар на квітень 2015 р.*

3. *Переслати роботу на електронну адресу майстра або зберегти на флешці.*

V. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТІВ РОБОТИ

Обходи робочих місць для перевірки роботи учнів:

- *спостереження за правильним виконанням учнів прийомів і операцій;*
- *своєчасне виявлення і усунення помилок при виконанні робіт;*
- *індивідуальний інструктаж з окремими учнями;*
- *контроль за виконанням завдань.*

VI. ПЕРЕВІРКА ЗНАТЬ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

- *виконання електронного тесту.*
- *зафіксувати результати тестів.*

VII. ЗАКЛЮЧНИЙ ІНСТРУКТАЖ

- *Повідомлення про досягнення цілей уроку.*
- *Аналіз дотримання правил техніки безпеки, дотримання учнями виробничої дисципліни.*
- *Розбирання типових помилок і недоліків, шляхи їх попередження і усунення.*
- *Підведення підсумків й аналіз виконання навчально-виробничих завдань.*
- *Повідомлення оцінок. Підведення підсумків.*
- *Прибирання робочих місць.*

Викладач:

Л. Л. Губанова

2.5. Проведення гри

На попередньому уроці учні отримали завдання вивчити, розібратись в особливостях пройдених тем. Та підготувитись до брейн-рингу по цим темам – зробити заготовки питань для команд суперників (по 3 – 4 від команди). Перед проведенням гри Брейн-ринг учні діляться на 4 команди, кожна команда сідає окремо.

Після цього викладач-ведучий коротко пригадує правила гри.

Правила ігри

- *Після оголошення завдання (запитання) ведучим, команди проводять обговорення. В обговоренні приймають всі, окрім команди, яка приготувала його.*
- *Коли сформована відповідь – капітан команди піднімає руку;*
- *Відповідь дає команда, капітан якої першим підняв руку. Відповідь дає учасник, вибраний командою;*
- *Якщо відповідь помилкова чи не повна – відповідає команда «наступна» і т. д.;*
- *Повна відповідь оцінюється в 2 бали;*
- *Гра продовжується до моменту отримання 10 балів командою (цю кількість можна змінювати для економії часу);*
- *Завершуючи завдання дає ведуча свої;*
- *Найактивніші учасники отримують + (1-2) бали до зароблених. а не активним учасникам*

На дошці фіксуються досягнення команд. Ведучий (цю роль може виконувати й хтось з учнів) – є керівником гри, головною суддею, а всі учасники ще й суддями.

Гра завершується підведенням підсумків.

Учні займають свої звичні робочі місця.

2.6. Виконання роботи

Кожен учень має інструкцію для виконання роботи (для виробничого навчання розробляється інструктивно-технологічна карта) – розроблено для кожної теми.

На лабораторно-практичній роботі (ЛПР) учні ознайомлюються з основами тих чи інших операцій, дій. На виробничому навчанні – повинні

навчитися виконувати поставлені завдання швидко і якісно. Частенько мати ще й на увазі кілька варіантів виконання цього завдання.

На ЛПР учні мають створити звіт про виконану роботу, відповісти на поставлені питання...

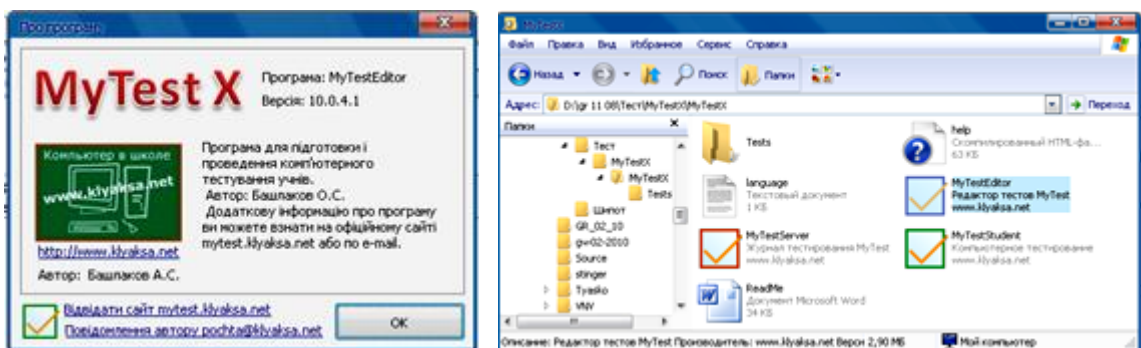
Часто учні продовжують заповнювати ці звіти вдома. Ми маємо електронні версії зошитів для ЛПР. В житті вони не прижилися. Їх виготовлення надто дороге – не кожній сім'ї це під силу.

Звіт учні створюють в зошитах. На основні записи потрібно уділяти час.

2.7. Електронний тест

Робота з електронним тестом теж має багато своїх переваг:

- перевірка знань учня;
- вміння самостійно мислити;
- звертається увага на деякі важливі особливості теми;
- тест використовую в одному «стилі» (сучасна програма, розроблена для полегшеного створення тестів), – зручна для створення різних тестів і зручна для учнівського сприйняття;
- ця програма дає можливість перемішати завдання – таким чином всі разом «не співпрацюють»;
- незалежне моментальне оцінювання показує якість знань;
- полегшує участь викладача – тільки записати чи зберегти оцінки;

За основу електронного тесту – використовую готу програму заготовку **MyTestEditor**.

В комплект цієї рогами входить сучасний, дуже простий конструктор

тестів із надзвичайно широким спектром можливостей. По вибору типу завдання. Інструкція користування наводиться в програмі.

Вибір параметрів тесту – дає можливість ускладнити його рівень:

- зміною порядку завдань (у кожного учня – свій порядок завдань);
- встановити обмеження часу на обдумування;
- вибрати систему оцінювання
- та інше.

З таким тестом цікаво працювати як учням, так і майстру.

Важливо спочатку навчити учнів користуватися ним, а потім за однотипністю – ними легко і цікаво користуватися...

Причому легко і цікаво користуватися, як учням, так і педагогам.

В и с н о в о к

Підвищення ефективності навчання безпосередньо залежить від доцільності добору і використання різноманітних, найбільш адекватних навчальній темі методів навчання, а також від активізації всього навчального процесу.

На практиці буває важко визначити чіткі межі між різними методами навчання: вони перетинаються, доповнюють один одного, складаються в комплексний “пакет”, систему прийомів, за допомогою яких педагог і учні реалізують поставлені цілі. Вибір методів навчання зумовлений: цілями навчання; змістом навчального матеріалу та специфікою предметної області; темпом та терміном процесу навчання; стилем навчання та рівнем педагогічної майстерності педагога; дидактичним та матеріально-технічним забезпеченням процесу навчання; рівнем підготовки учнів. Кожен з методів навчання має певні переваги і недоліки. Ефективність їх застосування визначається специфікою конкретного процесу навчання. Універсальних рекомендацій щодо складу і застосування методів навчання не існує. Педагог самостійно приймає рішення про використання того чи іншого методу на основі свого власного досвіду, врахування особливостей учнівської аудиторії з метою максимальної ефективності процесу навчання. При плануванні конкретних уроків педагогу необхідно враховувати, що будь-який метод навчання має тією чи іншою мірою забезпечувати: активну участь учнів у процесі навчання; встановлення зворотного зв'язку в системі “педагог–учень”; можливість застосування набутих навичок і знань в реальних життєвих та навчальних ситуаціях; розвиток цільових навичок поведінки (самостійної творчої діяльності, роботи в малих групах); мотивацію учнів до підвищення ефективності своєї діяльності на заняттях і в реальних ситуаціях; можливість отримувати знання на груповому та індивідуальному рівнях. У процесі навчання найбільш доцільно використання, в першу чергу, тих методів, при яких: в учнів розвивається бажання до творчої, продуктивної праці; учні прагнуть до активних дій,

досягають успіхів і мотивують власну поведінку; відпрацьовуються моделі поведінки, необхідні для успішної професійної чи підприємницької діяльності. Цим вимогам найбільш відповідають інтерактивні методи навчання.

Інтерактивні методи навчання передбачають фронтальну роботу учнів та роботу малими групами. Найбільш ефективні результати можна отримати при організації роботи учнів малими групами. Проведення уроків такого рівня вимагають багато **попередньої підготовчої роботи вчителя**, багато докладати своєї енергії та зусиль в проведенні уроку.

Та ці зусилля не марні – такі уроки мають дуже велике значення – не тільки дають можливість якісно сприйняти матеріал, перевірити знання, а й згуртовує колектив групи, налагоджує стосунки між учнями й викладачем, навчає працювати як самостійно, так і в колективі...

Практика показує, що при використанні інтерактивних методів навчання, учні запам'ятовують: 80% того, що висловлювали самі; 90% того, що робили самі. Поліпшується не тільки запам'ятовування матеріалу, але і його ідентифікація, використання у повсякденному житті. Використання інтерактивних методів навчання в малих групах сприяє розвитку таких особистісних якостей як комунікабельність, співробітництво, уміння відстоювати свою точку зору, йти на компроміси і т.д.

Традиційні форми і методи навчання (уроки, виробничі, практичні індивідуальні завдання, лекції, робота з літературою) не завжди вимагають взаємодії між членами групи, вони не вміють працювати в команді.

Впровадження інтерактивних методів та мультимедійних засобів навчання в педагогічну практику дає на рівень більші можливості досягнути кращих результатів, набагато якісніших знань.

С п и с о к в и к о р и с т а н и х д ж е р е л

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник: К.: Академвидав, 2004. – 352с.
2. Нові технології навчання –
http://pidruchniki.com/1822052634996/pedagogika/novi_tehnologiyi_navchannya
3. Фіцула М.М. - Особистісно орієнтована технологія навчання –
library.udpu.org.ua/library_files/zbirnuk_nayk.../2010
4. Особистісно-розвивальна освіта в сучасній педагогіці –
<http://bibliofond.ru/>
5. Особистісно-орієнтоване навчання як умова успішного розвитку та саморозвитку особистості –
http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/
6. Особистісно орієнтоване навчання –
http://pidruchniki.com/14810405/pedagogika/osobistisno_oriyentovane_navchannya
7. Занков Л.В. Вибрані педагогічні праці. К.: Наука, 2009. – 296 с.
8. Давидов В.В. Теорія розвивального навчання – К.: Либідь, 1996. – 211 с.
9. Галузинський В.М., Євнух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. - К.: Вища школа, 1995. – 475 с.
10. Проект Закону України про профосвіту – [/proftekhosvita.org.ua/uk/news/](http://proftekhosvita.org.ua/uk/news/)
11. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. – К.: 2007. – 144с.
12. Волкова Н.П. Педагогіка. - К.: Академія, 2002. – 255с.
13. Робота класного керівника з формування учнівського колективу. –
<http://pidruchniki.com/>
14. Основні принципи виховання учнівського колективу –
<http://osvita.ua/vnz/reports/pedagog/>
15. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка. - К.: Знання - Прес, 2003.
16. Лозова В.І., Троць Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання. - Харків, 1997. – 154 с.
17. Мельничук Т. Лідерство в групі, колективі як інструмент і мотив розвитку особистості, її само вираження // Рідна школа. - 2000. - №5. - 49-50 с.

18. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. - К.: Вища школа, 2009. – 387 с.
19. Педагогіка / За ред. М.Д. Ярмаченка. - К.: Вища школа, 1986. – 354 с.
20. Фіцула М.М. Педагогіка. - К.: Академія, 2000.
21. Ягупов В.В. Педагогіка. - К.: Либідь, 2003.
22. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. - К.: Ексоб, 2006. – 304с.
23. Софій Н. З. Інноваційні методи навчання та викладання: теоретичне підґрунтя та методика використання. Навчально-методичні матеріали. - Київ. 2008. – 60с.